

Sygn. akt I C 1203/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2020 roku

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Jerzy Habaj

Protokolant Sylwia Jurkowska

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2020 roku w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **I. S.**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A.

w W. na rzecz powoda I. S. kwotę 78.956,52 złotych (siedemdziesiąt osiem tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt sześć złotych pięćdziesiąt dwa grosze) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 17 kwietnia 2020 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 9.365 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IC 1203/20

UZASADNIENIE

Powód I. S. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej (...) S.A. w W. na jego rzecz kwoty 78.956,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od tej kwoty od dnia 17 kwietnia 2020r. do dnia zapłaty. Wniósł ponadto o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej oraz kwoty 34 zł tytułem zwrotu uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i pełnomocnictwa substytucyjnego.

Strona pozwana - (...) S.A. w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. S. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie transportu międzynarodowego. Dnia (...) na terenie W. doszło do awarii (...) w pojeździe kierowanym przez pracownika powoda - M. G.. Powód przyjechał z Polski, naprawił pojazd, a następnie udał się do własnego samochodu, aby przespać kilka godzin przed powrotem do Polski. W dniu (...), nad ranem, wyruszył w drogę powrotną.

W godzinach wczesnorannych około godziny 4.00 kierowany przez I. S. pojazd zjechał z drogi i uderzył w stojącą ta naczepę rolniczą. M. G. jechał za powodem. Nie widział jak doszło do zdarzenia - gdy podjechał, zobaczył, że samochód powoda stoi na poboczu, a powód zbiera z jezdni połamane części zderzaka. Mówił, że prawdopodobnie zasnął podczas

jazdy i obudził się po uderzeniu w przyczepę. I. S. uruchomił po chwili samochód i postawił go w bezpiecznym miejscu, po drugiej stronie drogi. Do powoda i M. G. podjechał patrol policji, ustalili przebieg zdarzenia, wylegitymowali powoda i odjechali. Powód, ani M. G. nie znają danych osobowych funkcjonariuszy.

Ostatecznie, powód pozostawił uszkodzony samochód i powrócił do Polski z M. G.. I. S. wynajął firmę, która przywiozła uszkodzony pojazd do kraju na lawecie.

dowód: przesłuchanie powoda - k. 99,

zeznania świadka M. G. – k. 98,

W następstwie zdarzenia uszkodzony został należący do powoda pojazd marki P. (...) o numerze rejestracyjnym (...).

Pojazd był objęty ochroną ubezpieczeniową u strony pozwanej, w ramach polisy ubezpieczeń komunikacyjnych nr (...). Polisa obowiązywała w okresie od 18 marca 2019r. do 17 marca 2020r. Zakres ubezpieczenia był określony jako (...). Ubezpieczenie obejmowało opcję (...) Wartość 100%” oraz (...) Ochrona (...), bez udziału własnego kwotowego w każdej szkodzie.

Integralną część umowy ubezpieczenia stanowią Ogólne Warunki Ubezpieczeń (...) nr (...) z 24 sierpnia 2018r.

dowód: polisa nr (...) - k. 46-47,

kopia dowodu rejestracyjnego pojazdu – k. 44-45,

Z § 7 ust. 1 Ogólnych Warunków Ubezpieczeń (...) nr (...) z 24 sierpnia 2018r. z wynika, że zakresem AC objęte są szkody polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie pojazdu, jego części lub wyposażenia wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem § 12.

W § 12 OWU uregulowano wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela - AC nie są objęte szkody m.in. spowodowane umyślnie lub w skutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności (ust. 1 pkt 2).

Zgodnie z § 88 OWU z zastrzeżeniem ust. 3, w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany użyć dostępnych mu środków w celu ratowania pojazdu oraz zapobieżenia szkodzi lub zmniejszenia jej rozmiarów (ust. 1 pkt 1); przedstawić posiadane dowody dotyczące zajścia wypadku ubezpieczeniowego lub poniesionych kosztów (ust. 1 pkt 2); ułatwić (...) lub osobom działającym na jego zlecenie ustalenie okoliczności zajścia wypadku ubezpieczeniowego i rozmiaru szkody (ust. 1 pkt 3); zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić (...) pomocy dostarczając posiadane informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych (ust. 1 pkt 4). W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, (...) jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu (ust. 2). Postanowień ust. 1 pkt 1 i pkt 4 oraz ust. 2 nie stosuje się do (...), (...) M. (...).

dowód: (...) (...) nr (...) z 24.08.2018r. – k. 12-30,

polisa nr (...) - k. 46-47,

Powód zgłosił stronie pozwanej szkodę w dniu 6 marca 2020r.

Bezsporne.

(...) S.A. w W. pismem z 17 marca 2020r. określiła kwotowy zakres odpowiedzialności za szkodę powstałą w następstwie zdarzenia z (...), wskazując, że koszty naprawy pojazdu przekraczają 70% jego wartości rynkowej, stąd pozwana uznała szkodę w pojeździe jako szkodę całkowitą.

W toku prowadzonego postępowania likwidacyjnego strona pozwana określiła koszt naprawy P. w kwocie 78.956,52 zł. Jednocześnie wstrzymała wypłatę świadczeń do czasu zakończenia postępowania.

dowód: pismo z 17.03.2020r. – k. 48,

Pismem z dnia 4 czerwca 2020r. strona pozwana odmówiła wypłaty świadczeń podnosząc, że powód uchybił obowiązkom opisanym w § 88 ust. 1 pkt 3 oraz § 88 ust. 1 pkt 2 Ogólnych Warunków Ubezpieczeń (...) nr (...) z 24 sierpnia 2018r. Pozwana wskazała, że brak danych naczepy „uczestniczącej” w zdarzeniu oraz brak danych na temat policji, która prowadziła czynności na miejscu zdarzenia stawia znak zapytania co do okoliczności jej powstania. Wskazała przy tym, że konieczne jest udostępnienie pojazdu do odczytu komunikatów z kluczyka.

dowód: pismo z 4.06.2020r. – k. 56,

OWU (...) nr (...) z 24.08.2018r. – k. 12-30,

Pismem z dnia 18 czerwca 2020r. powód złożył reklamację na odmowę wypłaty odszkodowania. Strona pozwana w piśmie z 7 lipca 2020r. podtrzymała swoje stanowisko i ponownie odmówiła wypłaty.

dowód: pismo z 18.06.2020r. – k. 57-60,

pismo z 7.07.2020r. – k. 61-62,

I. S. w toku postępowania likwidacyjnego dostarczył ubezpieczycielowi wszystkie posiadane przez niego materiały i informacje dotyczące przebiegu zdarzenia szkodowego i rozmiaru szkody. Udostępnił dwukrotnie pojazd od dokonania oględzin, w czasie której przedstawiciel ubezpieczyciela sporządził dokumentację szkodową – opisową, zdjęciową. Po pierwszych oględzinach, powód naprawił pojazd.

Podczas drugich oględzin poszkodowany odmówił podłączenia do systemu pojazdu komputera w obawie przed skopiowaniem danych z kluczyka i niebezpieczeństwem kradzieży pojazdu. Ubezpieczyciel nie poinformował właściciela samochodu, z jakiego powodu będą dokonywane drugie oględziny.

Ubezpieczyciel nie zwracał się do M. G. o złożenie oświadczenia w jakich okolicznościach doszło do wypadku.

dowód: pismo powoda z 11.05.2020r. – k. 49-50,

pismo powoda z 21.05.2020r. – k. 53,

wiadomość od ubezpieczyciela o ponowne udostępnienie pojazdu do oględzin - w aktach postępowania likwidacyjnego,

Powód dokonał naprawy przedmiotowego samochodu marki P. za kwotę ok. 60.000 zł.

dowód: przesłuchanie powoda – k.99

Sąd zważył, co następuje:

Podstawę prawną roszczenia stanowi art. 805 § 1 i 2 k.c. zgodnie, z którym przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę, oraz że świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie przy ubezpieczeniu majątkowym określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku.

Stosownie do przepisu art. 827 § 1 i 2 k.c. ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności, jeżeli ubezpieczający wyrządził szkodę umyślnie; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie nie należy się, chyba że umowa lub

ogólne warunki ubezpieczenia stanowią inaczej lub zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności. W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej można ustalić inne zasady odpowiedzialności ubezpieczyciela niż określone w § 1. Zatem postanowienia umowy ubezpieczenia lub postanowienia ogólnych warunków umów ubezpieczyciela, mogą przewidywać konkretne wyłączenia odpowiedzialności gwarancyjnej zakładu ubezpieczeń, jeżeli tylko wyłączenia takie nie pozostają w sprzeczności z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa (por. art. 807 § 1 k.c.). "Rażące niedbalstwo" oznacza zaniedbania znajdujące się już na granicy winy umyślnej (wyrok SN z 22 kwietnia 2004 r., II CKN 142/003, L.). Rażące niedbalstwo, o którym stanowi art. 827 § 1 k.c., można przypisać w wypadku nieprzewidywania szkody jako skutku m.in. zaniechania ubezpieczającego, o ile doszło do przekroczenia podstawowych, elementarnych zasad staranności (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2010 r., sygn. akt IV CSK 153/10, LEX nr 1232801). Brak wiedzy w jakich okolicznościach powstało uszkodzenie nie może być kwalifikowane jako rażące niedbalstwo.

Zakład ubezpieczeń ma więc umowne prawo sankcjonowania niewykonania obowiązków umownych jednak zastosowanie tak surowej sankcji, jaką jest odmowa wypłaty odszkodowania, w całości, czy w części musi być warunkowane istnieniem związku przyczynowego.

Umowa ubezpieczenia pełni funkcję ochronną i przy wykładni jej postanowień nie może tracić z pola widzenia tego jej zasadniczego celu. Poszukiwanie przez zakład ubezpieczeń per fas et nefas możliwości uchylenia się od świadczenia na rzecz ubezpieczonego jest nie tylko niezgodne z celem ubezpieczenia, lecz także stanowi akt nielojalności i złej wiary, który nie zasługuje na ochronę prawną. (por. wyrok SN z dnia 26 stycznia 2006 r., V CSK 90/05).

Zgodnie z art. 354 § 2 k.c. powinnością powoda jako wierzyciela jest współdziałanie z pozwanym przy wykonywaniu przezeń zobowiązania, a sposób tego współdziałania wyznaczył ustawodawca treścią normy prawnej zawartej w art. 354 § 1 k.c. Obowiązkiem pozwanego dłużnika jest wykonać zobowiązanie nie tylko zgodnie z jego treścią, ale zarazem w sposób odpowiadający m.in. jego celowi społeczno-gospodarczemu. Celem społeczno-gospodarczym zobowiązania wynikającego z umowy ubezpieczenia majątkowego jest naprawienie szkody będącej następstwem zdarzenia objętego ubezpieczonym ryzykiem. Oczywistym jest, że zarówno dłużnik, jak i wierzyciel powinni uwzględniać w swoim postępowaniu uzasadniony interes swojego kontrahenta i nie czynić niczego, co utrudniałoby prawidłowe wykonanie zobowiązania, hamowało je, czy komplikowało.

Powód I. S. wniósł o zasądzenie od (...) S.A. w W. na jego rzecz kwoty 78.956,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie z powodu poniesionej szkody w ubezpieczonym u strony pozwanej pojeździe. W uzasadnieniu wskazał, że pozwana zaniżyła koszt naprawy samochodu, a ostatecznie, odmówiła wypłaty powołując się na brak współpracy ze strony poszkodowanego, w toku postępowania likwidacyjnego.

Strona pozwana - (...) S.A. w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości, zarzucając, że kwota 78.956,52 zł wskazana w piśmie z 17 marca 2020r. stanowiła wyłącznie ewentualną wartość pojazdu, w przypadku ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela. Zarzucała ponadto, że powód mimo naprawienia pojazdu nie przedstawił żadnych faktur ani rachunków. Dodatkowo, w ocenie pozwanej, nie ponosi ona żadnej odpowiedzialności za zdarzenie, ponieważ poszkodowany uchybił obowiązkowi wynikającym z § 88 OWU, tj. odmówił dostępu do sterowników pojazdu, nie podał też danych jednostki policji będącej na miejscu zdarzenia, nie wskazał też danych przyczepy.

Bezsporną okolicznością jest, że do zdarzenia z (...). doszło w czasie, gdy pojazd powoda był objęty ochroną ubezpieczeniową udzieloną przez pozwaną. Ubezpieczyciel udzielił ochrony ubezpieczeniowej powodowi w ramach umowy ubezpieczenia autocasco (AC).

Zgodnie zaś z § 7 ust. 1 Ogólnych Warunków Ubezpieczeń (...) nr (...) z 24 sierpnia 2018r., zakresem AC objęte są szkody polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie pojazdu, jego części lub wyposażenia wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem § 12.

Podkreślenia wymaga, że to na stronie pozwanej spoczywał ciężar wykazania okoliczności wyłączających jej odpowiedzialność, podobnie jak konieczność wykazania związku przyczynowego między naruszeniem tego

obowiązku, a zwiększeniem szkody lub uniemożliwieniem ustalenia okoliczności i skutków wypadku oraz zasadności jak i zarówno wysokości odpowiedniego zmniejszenia świadczenia, spoczywa na ubezpieczycielu (art. 6 k.c.).

Zdaniem Sądu, obowiązkowi temu jednak nie sprostał, a powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Strona pozwana jako główną podstawę braku swojej odpowiedzialności wskazywała odmawianie przez powoda współpracy w toku postępowania likwidacyjnego. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika natomiast, że I. S. udostępnił ubezpieczycielowi wymaganą przez niego dokumentację pojazdu, a także sam samochód w celu dokonania przez przedstawiciela (...) S.A. w W. oględzin, i to dwukrotnie. Strona pozwana tym okolicznościom nie zaprzeczyła. Sam powód przyznał, że przy powtórnych oględzinach nie zezwolił na podłączenie pojazdu do systemu komputerowego, jednak po pierwsze nie został on poinformowany z jakiej przyczyn dokonywane są kolejne oględziny pojazdu, ponadto samochód ten został wcześniej już naprawiony. Również strona pozwana nie wykazała w toku procesu, z jakiego powodu żądała kolejnego udostępnienia samochodu do wykonania oględzin, czym się kierowała, czy powzięła wątpliwości co do przebiegu zdarzenia, czy wysokości szkody. Zdaniem Sądu, zachowania I. S. nie można absolutnie uznać za brak współpracy i działanie sprzeczne z obowiązkiem wynikającym z § 88 OWU. Również nie może uzasadniać odmowy wypłaty odszkodowania fakt, że powód nie przedstawił ubezpieczycielowi danych naczepy ani patrolu policji, który pojawił się w miejscu zdarzenia, ponieważ I. S. mógł tych informacji zwyczajnie nie posiadać.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 78.956,52 zł, określoną przez stronę pozwaną w jej piśmie z dnia 17 marca 2020r. jako wysokość odszkodowania należnego powodowi w wypadku ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za szkodę z dnia 29 lutego 2020r.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu rzeczoznawstwa samochodowego uznając, że niedopuszczalne jest żądanie przeprowadzenia dowodu z opinii w toku postępowania w celu ustalenia wysokości szkody i w konsekwencji - wysokości roszczenia, jakiego może dochodzić w już toczącym się procesie powód. Przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego powinno zmierzać wyłącznie do potwierdzenia już określonego, sformułowania żądania.

Sąd wydał rozstrzygnięcie w oparciu o zebrane w sprawie dokumenty, ale również o zeznania powoda i świadka - M. G.. Świadek ten wprawdzie w dacie zdarzenia był pracownikiem powoda, jednak od marca 2020r. nie łączy go z poszkodowanym stosunek pracy, nie współpracują również ze sobą w żaden sposób, stąd też brak było podstaw do uznania, że zeznania świadka nie są wiarygodne.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia orzeczono na podstawie art. 481 §1 k.c. w związku z art. 817 §1 k.c. biorąc pod uwagę 30-dniowy termin na spełnienie świadczenia przez pozwaną od dnia wydania decyzji, w której określiła wysokość poniesionej przez powoda szkody.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i zasądził od pozwanej, która przegrała proces w całości, na rzecz powoda kwotę 9365 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą składało się 3949 zł tytułem uiszczonych opłat od pozwu, 5400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i zwrot uiszczonych opłat skarbowej od pełnomocnictwa, wraz z odsetkami zgodnie z żądaniem powoda. Jednocześnie, Sąd nie uwzględnił wniosku o zasądzenie na rzecz powoda zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej. uznając, że niezbędny nakład pracy radcy prawnego, w szczególności poświęcony czas na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczba stawień w sądzie i czynności podjęte w sprawie, wartość przedmiotu sporu ani rodzaj i zawilość sprawy nie uzasadniają ustalenia opłaty w wysokości przewyższającej stawkę minimalną zgodnie z § 15 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).